

ErfgoedBrief Breda

Dit bericht bevat cookies. Deze kunnen uw gebruikservaring verbeteren. [Details](#)

ErfgoedBrief Breda - Nr. 28 - April 2015 - www.erfgoed.breda.nl

In deze ErfgoedBrief:

Modernisme in Breda

Grote Kerk is monument van de maand

Opnieuw restant 13e-eeuwse aarden wal ontdekt

Lening restauratie hofhuizen Nieuwstraat

Uit de oude doos (7)

Ambtsketen van de burgemeester van Breda

Archeologie op knooppunt Princeville

Herontwikkeling Nieuwstraat van start

Fundamente hofhuis Neerveen gevonden

Nieuwe leden Ruimtelijke Kwaliteit

Regoutcode ontcijferd

Resten bastion Bosch opgegraven

Interessante links:
[Erfgoedweb Breda](#)
[Erfgoedweb Junior](#)
[Erfgoed Breda app](#)
[Stadsarchief Breda](#)
[Breda's Museum](#)
[Breda's Nassaustad](#)
[Beginhof Breda](#)
[Princenhags Museum](#)
[Paulus van Daesdonck](#)
[Kasteel van Breda](#)
[Meer links...](#)

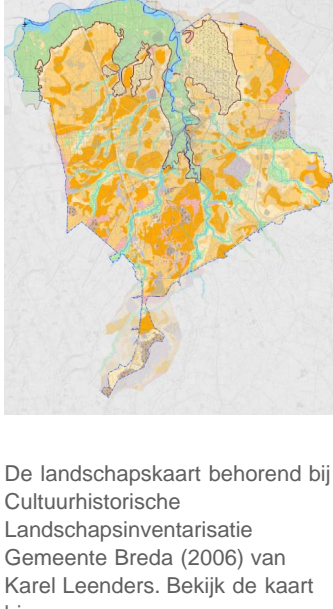
400 jaar Belcrum - Een permanente expositie tot en met 1 juli 2015 in Gemeenschapshuis Belcrum.

Maandag 25 mei is het de 'Dag van het Kasteel' met het thema 'Kastelen en buitenplaatsen' en locaties door heel Nederland!

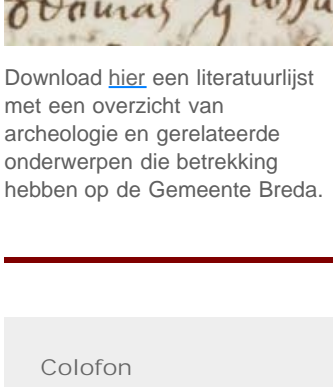
Het Koningin Wilhelmina Paviljoen aan het Kasteelplein, herbergt de permanente expositie van het Kasteel van Breda met hoogtepunten uit de collectie en wisseltonstellingen. De expositie is iedere dinsdag vrij toegankelijk tussen 11.00 en 16.00 uur.

De landschapskaart behorend bij Cultuurhistorische Landschapsinventarisatie Gemeente Breda (2006) van Karel Leenders. Bekijk de kaart [hier](#).

Erfgoedweb Breda beschikt over een groot aantal beleidskaarten, nota's, vindplaatskaarten, erfgoedbrieven, archeologische rapporten en vestingkaarten . U vindt ze onder [downloads](#).

Download [hier](#) een literatuurlijst met een overzicht van archeologie en gerelateerde onderwerpen die betrekking hebben op de Gemeente Breda.

Colofon
 De ErfgoedBrief Breda is een uitgave van de gemeente Breda en wordt toegezonden aan bewoners van monumenten in Breda en andere belangstellenden. Redactie: Hans de Kievith en Gerard Otten Vormgeving: Maud Jongeneel Telefoon: 076-5299339 E-mail: erfgoed@breda.nl

- Share
- Tweet
- Forward

Modernisme in Breda vóór de Tweede Wereldoorlog

Door Marc Berends en Gerard Otten

Het interbellum, de tijd tussen de twee wereldoorlogen, was een spannende tijd. In deze tijd is ontzettend veel gebeurd. Europa moest het trauma van de Eerste Wereldoorlog verwerken, in Italië, Duitsland en andere landen kwamen autoritaire bewegingen op en de dreiging van de Tweede Wereldoorlog hing in de jaren dertig al in de lucht.

In de kunst, de architectuur en in de wereldbeschouwing kwamen allerlei vernieuwende stromingen op, die samengevat worden onder de term 'modernisme'. Het modernisme ontstond al aan het eind van de negentiende eeuw in de Verenigde Staten en kwam in het interbellum naar Europa en naar Nederland. Deze bewegingen kwamen in verzet tegen de traditionele opvattingen en vormen van kunst, architectuur, literatuur, geloof, sociale organisatie en dagelijks leven. De architectuur onder andere moest worden vernieuwd zodat deze beter de moderne geïndustrialiseerde maatschappij zou weerspiegelen. Ook in Breda heeft het modernisme zijn sporen nagelaten.

Modernisme

Modernistische stromingen zijn onder andere het rationalisme, het expressionisme, het constructivisme, het functionalisme, het Nieuwe Bouwen en de Internationale Stijl. Het rationalisme is in Nederland voornamelijk verbonden aan de architectuur van Berlage. Het Nederlands expressionisme wordt ook wel de Amsterdamse School genoemd. Het constructivisme was tot 1921 de officiële kunst van de Russische Revolutie.

We zullen ons in het kader van het modernisme concentreren op wat meestal het functionalisme wordt genoemd en het Nieuwe Bouwen en de Internationale Stijl. Functionalisme was een stroming in de architectuur die inhield dat constructie en uiterlijk bepaald moesten worden door de functie van het gebouw. Alle uiterlijke kenmerken moesten een afspiegeling zijn van functionele elementen. Schoonheid was hierbij geen doel op zich, maar de schoonheid van een gebouw was gelegen in zijn functie. 'Form Follows Function' werd het ook wel genoemd. Het Nieuwe Bouwen en de Internationale Stijl legden sterk de nadruk op zaken als functionaliteit, strakke vormen, moderne constructietechnieken en afwezigheid van versieringen. De meest spraakmakende internationale modernistische architect in deze tijd (hoewel hij maar weinig gebouwd heeft) was uiteraard Le Corbusier. De meest bekende naam in Nederland is Rietveld.

De Openbare Lagere School aan de Keizerstraat, een modernistisch bouwwerk uit de jaren twintig, op een foto uit 1929. (Collectie Stadsarchief Breda)

Op twee handen te tellen

We zullen nu een onderzoek doen om te zien wat er in Breda werkelijk gebouwd is aan modernisme vóór de Tweede Wereldoorlog en hoe men in Breda met het modernisme is omgegaan. Breda was geen wereldstad, zo veel is duidelijk. Het aantal modernistische panden van vóór de Tweede Wereldoorlog in Breda is op twee handen te tellen. We kunnen ze nog eens samenvoegen tot drie complexjes. Een echte Cité Moderne hebben we in Breda nooit gehad.

Desalniettemin heeft de meest bekende modernistische architect in Nederland, Gerrit Rietveld, vóór de oorlog twee panden gebouwd in Breda en heeft hij waarschijnlijk ook nog eens adviezen gegeven bij de bouw van een (nu gesloopte) fabriek. De andere modernistische panden zijn gebouwd door lokale architecten.

[Lees verder](#)

Grote Kerk is monument van de maand

23 april - De Gemeente Breda is trots dat de Grote Kerk door de landelijke Stichting Open Monumentendag is uitgeroepen tot open monument van de maand mei. Op zaterdag 9 mei en zondag 10 mei opent de kerk van 11.00 tot 17.00 uur haar deuren. Dankzij een afwisselend programma kunnen bezoekers op een nieuwe manier kijken en luisteren naar, maar ook bezig zijn met dit bijzondere en koninklijke monument. Alle activiteiten hier zijn gratis toegankelijk. [Lees verder](#)

Opnieuw restant 13e-eeuwse aarden wal ontdekt

17 april - Tijdens graafwerkzaamheden in het gebouw van de voormalige Gemeentelijke Gasthuyspoort aan de Vlaszak (het huidige nieuwbouwproject Gasthuyspoort) zijn sporen gevonden van de laat 13e eeuwse aarden wal die rond de middeleeuwse stad lag. Rond 1332 werd vóór de aarden de stadsmuur gebouwd. In 1976 werd voor de aanvang van de bouw van het kantorencomplex de stadsmuur aangetroffen waarbij ook resten van de achterliggende aarden wal zichtbaar werden. [Lees verder](#)

Provincie Noord-Brabant en Nationaal Restauratiefonds geven lening voor restauratie van de hofhuizen aan de Nieuwstraat

15 april - De Provincie Noord-Brabant en het Nationaal Restauratiefonds verstrekken samen een lening van tien miljoen euro voor de restauratie van vijf rijksmonumenten aan de Nieuwstraat in Breda. [Lees verder](#)

Uit de oude doos (7)..... visnetverzwaring uit de Visserstraat

3 april - In 1992 werd er op een braakliggend terrein aan de Visserstraat een grote opgraving uitgevoerd. Het openbare resultaat was dat er een continue bebouwing kon worden aangetoond vanaf ca. 1175 tot aan een grote brand in 1979 waarna het perceel jarenlang braak lag. [Lees verder](#)

Archeologie op knooppunt Princeville

27 maart - Begin maart heeft er aan de Ettensebaan en het Bagven Park een archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Vanwege bouwplannen op deze locatie bij het knooppunt Princeville was het van belang eerst eventuele archeologische sporen en vondsten in kaart te brengen. [Lees verder](#)

Herontwikkeling Kloostercomplex Nieuwstraat tot vijfsterrenhotel van start

18 maart - Op 16 maart hebben wethouder Selçuk Akinci en Ben van de Meerakker als directeur van ontwikkelaar Designhotel Nieuwstraat Beheer B.V. een anterieure overeenkomst getekend over het monumentale kloostercomplex aan de Nieuwstraat. [Lees verder](#)

Fundamente hofhuis Neerveen gevonden

26 maart - Tijdens recent archeologisch onderzoek zijn er fundamente van een kelder en een waterput gevonden, die hebben behoord tot het hofhuis Neerveen. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd omdat de herontwikkeling van het kloostercomplex tot een vijfsterren designhotel de bodem op enkele plaatsen zou verstoren. [Lees verder](#)

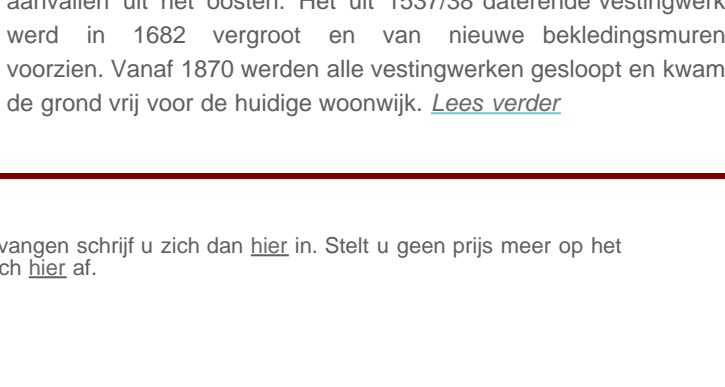
Nieuwe leden van de commissie Ruimtelijke Kwaliteit

18 maart - Sinds 1 januari 2015 heeft de commissie een nieuwe samenstelling. Voorzitter is nu de uit Arnhem afkomstige architect Henk Korteweg. De andere leden zijn architect Arno Kolen, bouwhistorica Birgit Dukers, stedenbouwer Gerard Derks en landschapsarchitect Ingeborg Thoral. [Lees verder](#)

De Regout-code ontcijferd over breuken en sleutels

12 maart - Industrieel vervaardigde ceramiek vormt een groot aandeel in de vondsten die aangenoden worden. Tot midden 19e eeuw is dit hoofdzakelijk afkomstig uit Engeland. Daarna komt het overgrote gedeelte uit de bekende fabrieken in Maastricht zoals Regout en Société Céramique. [Lees verder](#)

Resten van 17e eeuwse bastion Bosch opgegraven

12 maart - Tijdens een archeologische begeleiding aan de Nassaustraat kwam de bekleedsmuur van het 17e eeuwse bastion Bosch in het zicht. Dit bastion beschermde de stad tegen aanvallen uit het oosten. Het uit 1537/38 daterende vestingwerk werd in 1682 vergroot en van nieuwe bekleedsmuren voorzien. Vanaf 1870 werden alle vestingwerken gesloopt en kwam de grond vrij voor de huidige woonwijk. [Lees verder](#)

Wilt u in de toekomst de nieuwsbrief ontvangen schrijf u zich dan [hier](#) in. Stelt u geen prijs meer op het ontvangen van de nieuwsbrief, meld u zich [hier](#) af.